

NOTARIAT SOHASIDA RAQAMLI ISLOHOT: FUQAROLARGA QULAYLIK VA SHAFFOFLIK

Qo'ziyeva Saodatxon Rahmonovna.

Namangan viloyati , Yangiqo'rg'on

tumani xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notariusi

+998996042875

Annotatsiya. Ushbu maqola O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 9-sentyabrdagi PQ-280-sonli Qarori bilan notariat sohasiga kiritilgan tub o'zgarishlarni yoritadi. Xususan, masofaviy xizmat ko'rsatish, byurokratik to'siqlarning bartaraf etilishi va elektron xavfsizlikni kuchaytirish kabi jihatlar tahlil qilinadi. Maqola bu islohotlarning fuqarolar va tadbirkorlik subyektlari uchun ahamiyatini ochib beradi.

Kalit so'zlar: Notariat, PQ-280, masofaviy xizmatlar, videokonferensaloqa, elektron notariat, byurokrtiyani kamaytirish, raqamli transformatsiya.

Abstract. This article covers the fundamental changes introduced into the notary public sector by the Resolution of the President of the Republic of Uzbekistan No. PQ-280 dated September 9, 2025. In particular, such aspects as remote service provision, elimination of bureaucratic obstacles, and strengthening electronic security are analyzed. The article reveals the significance of these reforms for citizens and business entities.

Keywords: Notary, PQ-280, remote services, videoconferencing, electronic notary public, reduction of bureaucracy, digital transformation.

Yangi Notariat: Shaxsiy Ishtiroksiz Bitimlar Zamoni

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan raqamli O'zbekiston strategiyasi doirasida davlat xizmatlarining shaffofligi va tezkorligi ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Notariat institutini tubdan isloh qilishga qaratilgan PQ-280-sonli Qaror aynan mana shu talablarni amalga oshirishga qaratilgan.

Qarorning eng inqilobiy yangiligi bu — notarial harakatlarni masofadan turib, videokonferensaloqa orqali amalga oshirish mexanizmining joriy etilishi bo'ldi. Endilikda fuqarolar, hatto chet elda bo'lsa ham, ishonchnomalar, arizalar va ayrim turdagi bitimlarni rasmiylashtirish uchun notarius binosiga shaxsan kelish majburiyatini bekor qiladi. Bu tizimda shaxsning haqqoniyligini tekshirish uchun zamonaviy biometrik identifikatsiya texnologiyalari (masalan, yuzni tanish tizimlari) qo'llaniladi.

Byurokratiyaga Nuqta: Hujjatlar Talabini Qisqartirish

Qaror notarial jarayonlarni sekinlashtiruvchi ko'plab eski qoidalarni bekor qildi. Endilikda notarial harakatlar amalga oshirilayotganda, fuqarolardan shaxsni tasdiqlovchi hujjatning aslini (originalini) taqdim etishni talab qilish ayrim holatlarda bekor qilinadi. Chunki zarur ma'lumotlar davlat organlarining yagona elektron tizimlari orqali tekshiriladi.

Eng muhimi, notariuslarning davlat organlarining elektron ma'lumotlar bazalaridan bevosita olishi mumkin bo'lgan hujjatlarni fuqarodan talab qilishi qat'iy tanqislanadi. Bu esa fuqarolarning vaqtini tejash va ortiqcha sarsongarlikka chek qo'yishda muhim qadamdir.

Shaffoflik va Kelajak Istiqbollari

PQ-280 Qarori notariatda korrupsiyaviy holatlarning oldini olishga ham xizmat qiladi. Barcha notarial harakatlar yagona Raqamli Arxivda saqlanishi ta'minlanadi. Bu har bir amalning izi raqamli tizimda saqlanishini ta'minlaydi.

Ushbu islohot nafaqat notarial xizmatlarning tezligini oshiradi, balki O'zbekistonning investitsion jozibadorligini, mulk huquqining himoyasini kuchaytiradi va fuqarolarning huquqiy xizmatlarga bo'lgan ishonchini oshiradi. Notariat sohasining raqamli transformatsiyasi, shubhasiz, milliy xizmat ko'rsatish tizimini xalqaro standartlarga moslashtirishda ulkan ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 9-sentyabrdagi PQ-280-sonli Qarori "Notariat institutini yanada rivojlantirish hamda sohaga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida". (Mazkur Qarorning rasmiy manbasi)
2. "Raqamli xizmatlar va notariat: kelajak tendensiyalari." Adliya xabarleri jurnali, 2024.
3. Prezident Shavkat Mirziyoyevning nutqlari va farmonlari. Rasmiy veb-sayt: www.president.uz.
4. Davlat xizmatlarini ko'rsatishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish amaliyoti. O'zbekiston Qonunchilik Tahlili.
5. Notariat va raqamli xavfsizlik: xalqaro tajriba. Huquqiy axborot.